

Nu när våren börjar spira är det äntligen dags för årets första nummer av SmittnYtt. I detta nummer sammanfattar vi årsstatistiken över anmälningspliktiga sjukdomar 2025, meddelar den glada nyheten att regionen uppnått 250-målet för antibiotikaförskrivning, går igenom vad som gäller kring kostnadsfri provtagning, vård och behandling och berättar om pågående kampanjer för ökad kunskap om sexuellt överförbara infektioner.

Årsstatistik 2025

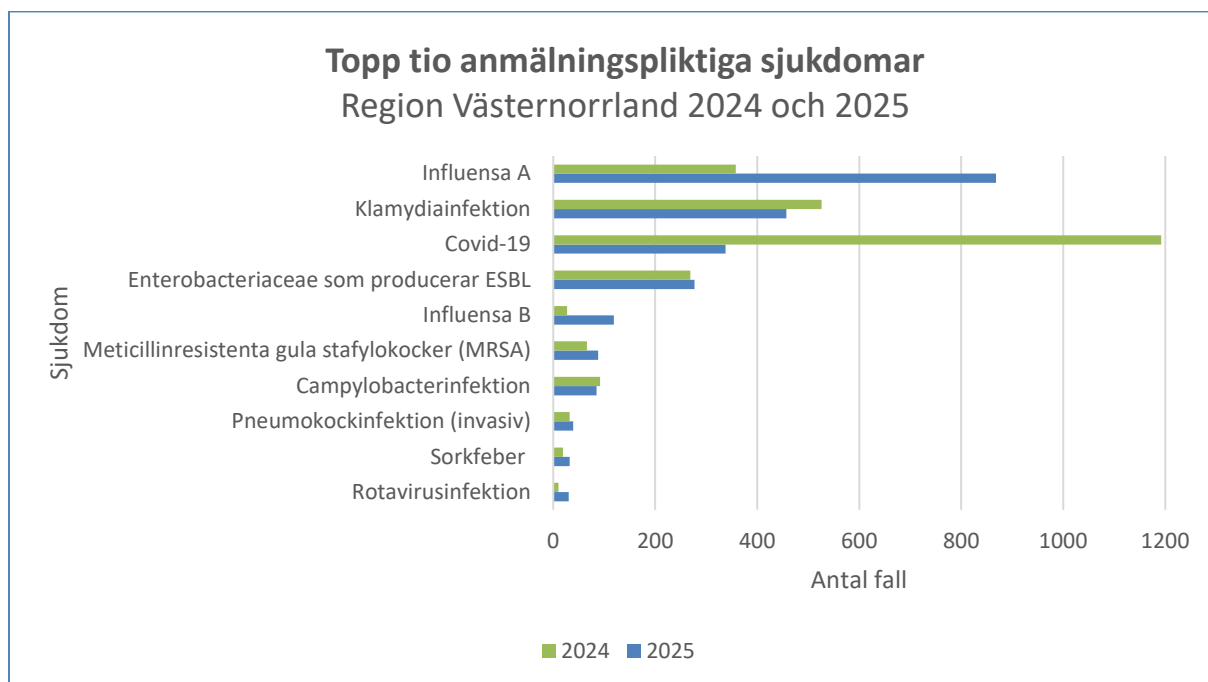
Det totala antalet fall av anmälningspliktig sjukdom sjönk mellan 2024 och 2025 i Västernorrland. Förändringen förklaras till största delen av en mycket kraftig minskning av anmälda fall av covid-19. Samtidigt ökade anmälda fall av influensa A och B. För säsongsbetonade smittor är det mer relevant att titta på statistik från oktober-maj i stället för helårsdata. En separat rapport över säsongsvirus kommer att publiceras av Smittskydd Västernorrland senare i vår.

Den nedåtgående trenden för klamydia, som vi sett de senaste åren, har fortsatt. Jämfört med 2022 har antalet klamydiafall nästan halverats i Västernorrland. Det är i åldersgruppen 15-19 år som fallen sjunkit mest under 2025. Klamydiafallen minskar även i övriga landet och orsakerna är inte klarlagda. Motsvarande utveckling ses inte för gonorré.

Under 2024 sågs en ovanligt stor spridning av kikhosta, men antalet fall minskade åter under 2025. Den mycket kraftiga epidemin av invasiv infektion med betahemolyserande grupp A-streptokocker (iGAS) som drabbade Sverige 2023-2024, där Västernorrland nådde historiskt höga nivåer och landets högsta incidens 2024, är nu över. Fallen av iGAS låg på en mer normal nivå under 2025. När det gäller fall av invasiv infektion med pneumokocker är nivån jämförbar med föregående år. Majoriteten av fallen drabbar personer över 65 år, det vill säga målgruppen för vaccination. Ett fortsatt arbete för ökad vaccinationstäckning mot pneumokockinfektion till äldre och riskgrupper är angeläget.

Hepatit C fortsätter att minska, vilket sannolikt är ett resultat av intensiva behandlingsinsatser de senaste åren. De anmälningspliktiga resistenta bakterierna fortsätter att öka, vilket belyser behovet av ett fortsatt aktivt arbete mot antibiotikaresistens.

Diagrammet nedan visar topp tio anmälningspliktiga sjukdomar i Region Västernorrland 2025. Fullständig statistik finns sammanställd i Smittskydd Västernorrlands årsrapport som publiceras på vårdgivarwebben: [Vårdgivarwebb Västernorrland - Sjukdomsstatistik](#)

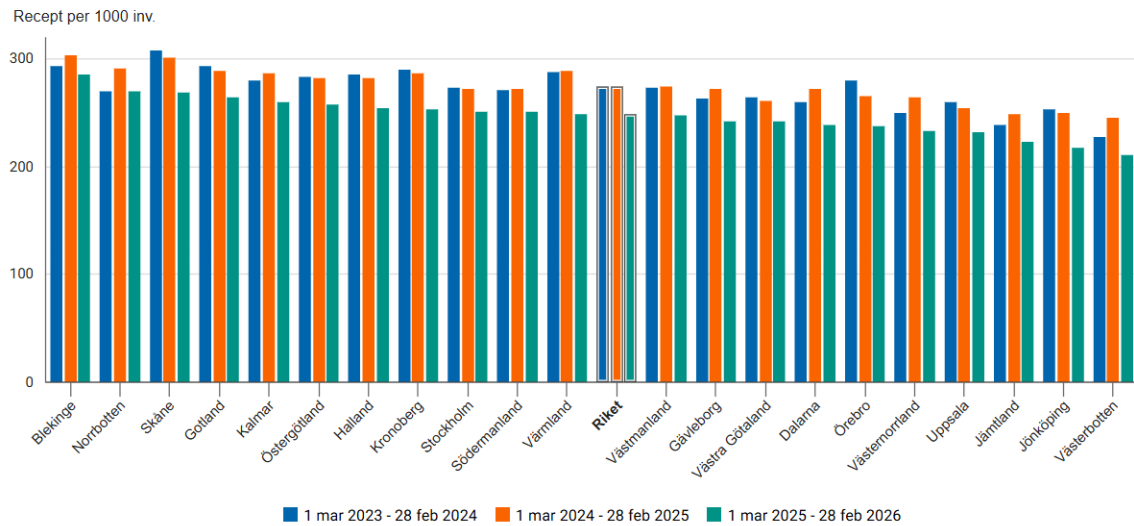
Källa: Sminet

Positiv utveckling för antibiotikaförskrivningen – men fortsatt arbete krävs!

Den totala antibiotikaförskrivningen i Västernorrland fortsätter att minska. För den senaste rullande 12-månadersperioden, 1 mars 2025 till 28 februari 2026, uppgår förskrivningen till 233 recept per 1 000 invånare, vilket innebär att regionen nu klart ligger under Stramas mål på 250 recept per 1 000 invånare och år. Det räcker för att placera oss på femte plats över de regioner som skriver ut minst antibiotika. Efter pandemin steg antibiotikaförskrivningen mycket och toppade ett tag över 260 recept per 1000 invånare och år. Att vi nu har nått målet för totalförskrivningen visar att förändring är möjlig. Vi ska absolut glädja oss åt de aktuella siffrorna, men samtidigt vara medvetna om att även resten av riket har en liknande utveckling.

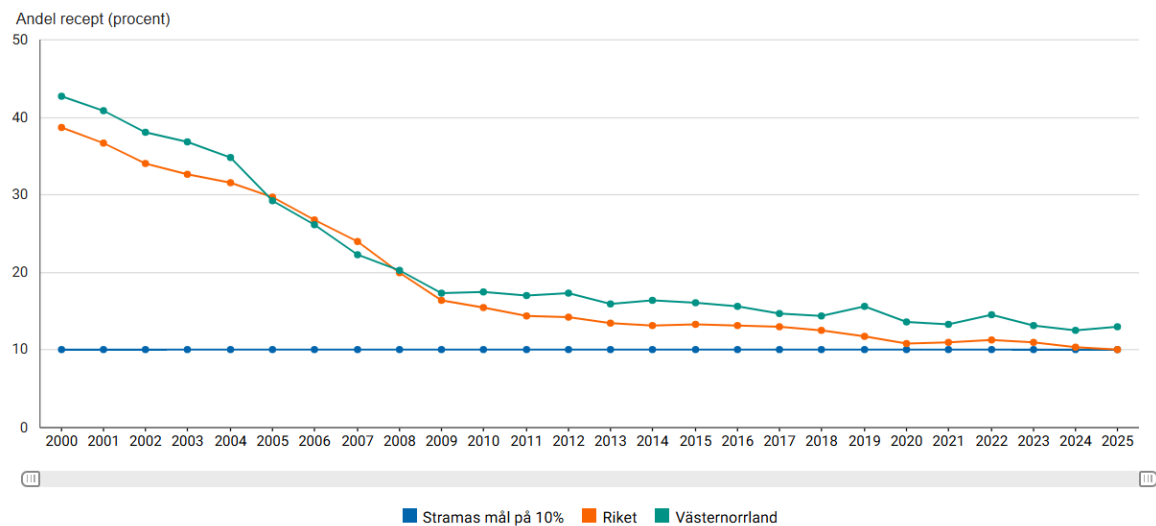
Det finns också mindre positiva utfall, såsom andelen kinoloner av totalt förskrivna urinvägsantibiotika till kvinnor. Där ligger Västernorrland på den högsta nivån av alla Sveriges regioner. Stramas nationella mål är att andelen kinoloner av antibiotika som vanligen används mot urinvägsinfektion ska ligga under 10 procent. Riksnittet är och nosar på målet och många regioner ligger betydligt lägre, men i Västernorrland hamnar vi på nästan 13 procent. Kinoloner är antibiotika som bör användas restriktivt, eftersom de har en hög resistensdrivande effekt och även är svåra att bryta ned i miljön. Preparatet innebär också risk för biverkningar, inte minst hos äldre. Västernorrland har under lång tid haft en hög kinolonförskrivning. Det finns sannolikt inte en enskild förklaring till detta men man kan spekulera över om lokala förskrivningstraditioner kan spela in?

Nedanstående diagram visar resultat för 250-målet i Sveriges regioner respektive andel kinoloner av recept på urinvägsantibiotika.

Källa: Folkhälsomyndigheten

Förskrivningsindikatorer för urinvägsantibiotika efter region och år. Andel recept (procent)

Källa: Folkhälsomyndigheten

Det samlade budskapet är därför dubbelt: vi ska vara stolta över att ha klarat 250-målet, men vi är inte färdiga. Det handlar inte bara om volymerna utan också att säkerställa att rätt antibiotika används till rätt patient. Strama Västernorrland vill därför påminna om aktuella behandlingsrekommendationer som kan nås via nedanstående länkar:

[Strama nationell \(strama.se\)](https://strama.nationell.se)

[Behandlingsrekommendationer för vanliga infektioner i öppenvård \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://folkhalsomyndigheten.se/behandlingsrekommendationer-for-vanliga-infektioner-i-oppenvard)

Kostnadsfrihet för patienten enligt Smittskyddslagen

Smittskydd Västernorrlands har fått information om att patienter som vill provta sig för sjukdomar som klamydia, gonorré och syfilis har fått betala för sitt vårdtillfälle och sin provtagning.

Vad är det som gäller?

Läkemedel som förskrivits mot en allmänfarlig sjukdom och som förskrivaren bedömer minska risken för smittspridning är kostnadsfria för patienten. Undersökning, vård och behandling som läkaren bedömer minska risken för smittspridning är kostnadsfri för patienten om det är fråga om en allmänfarlig sjukdom enligt Smittskyddslag 7 kap. 1 och 2 § (SmL 2004:168).

Vilka sjukdomar som är [allmänfarliga sjukdomar](#) återfinns här hos Folkhälsomyndigheten.

Mer information går att läsa i [Smittskyddsläkareföreningens smittskyddsblad](#) och i [Smittskyddslag \(2004:168\) 7 kap.](#)

Bildkälla: AI-genererad

Informationskampanj riktad till unga om klamydia och gonorré

Smittskydd Västernorrland har nyligen lanserat en kampanj på sociala medier, riktad till ungdomar och unga vuxna, för att öka kunskapen om klamydia och gonorré samt informera om gratis provtagning. Affischer som kompletterar denna kampanj har tryckts upp och har distribuerats till högstadies- och gymnasieskolor, ungdomsmottagningar samt hälso- och vårdcentraler.

Vi hoppas med detta kunna öka kunskapen om sjukdomarna och e-tjänsten och att det medvetandegör vikten av säker sex.

Bildkälla: Smittskydd Västernorrland

Mer att läsa:

Folkhälsomyndigheten har lanserat en informationsinsats med tre affischer för att öka medvetenheten bland unga och unga vuxna (15–29 år) om gonorré. Gonorré har ökat i Sverige under de senaste åren och spridits till nya och yngre grupper. Informationsinsatsen uppmanar till kondomanvändning och testning.

Materialet återfinns här [Förlita dig inte på turen när det handlar om sex — Folkhälsomyndigheten](https://www.folkhalsomyndigheten.se/om-folkhalsomyndigheten/nyheter-och-press/nyhetsrapporter/2017/20170424-folkehalsomyndigheten-lanserar-affischer-om-gonorre)

Bildkälla: Folkhälsomyndigheten

*Glad Påsk
önskar*

Smittskydd Västernorrland

Vi som arbetar på Smittskydd Västernorrland

Maria Tempé, smittskyddsläkare	060-13 52 42	maria.tempe@rvn.se
Linus Sundnäs, bitr smittskyddsläkare	060-13 52 47	linus.sundnas@rvn.se
Ulrika Bengtsson, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 46	ulrika.bengtsson@rvn.se
Anna Westin, smittskyddssjuksköterska	060-13 52 43	anna.westin@rvn.se
Anna Söderlind, apotekare/Strama	070-191 87 87	anna.soderlind@rvn.se
Jessica Nyman, administratör	060-13 52 41	jessica.nyman@rvn.se